QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

IMĦALLEF

Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)

Illum, 26 ta' Ottubru 2022

Rikors Numru: 131/2021/3 AL
Fl-ismijiet:

A B

vs

C D

(Att taż-Żwieġ bin-Numru Progressiv 1012/2013)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' C D tad-29 ta' Lulju 2022, li permezz tiegħu ppremetta:

1. *Illil-esponent għandu bżonn illi jkun liberu li jagħmel l-atti kollha li tirrikjedi l-ħajja ċivili mingħajr l-assistenza jew il-kunsens ta' martu jew ta' din l-Onorabbli Qorti;*
2. *Illi għaldaqstant għandu bżonn b'ċertu urġenza illi l-komunjoni ta' l-akkwisti tiġi terminata, mingħajr preġudizzju għallikwidazzjoni tagħha permezz ta' din il-kawża;*

Għaldaqstant l-esponent jitlob umilment illi tingħata sentenza parzjali li permezz tagħha tiġi terminata l-komunjoni ta' l-akkwisti, flimkien ma' kull provvediment opportun u neċessarju.

Rat id-digriet tal-Qorti datat l-4 ta' Awwissu 2022, fejn ġiet ordnata n-notifika tal-atti lill-kontroparti bil-fakolta' li twieġeb permezz ta' risposta entro ħamest' (5) ijiem utli minn dakinhar tan-notifika;

Rat ir-risposta ta' A B tad-9 ta' Settembru 2022, fejn ġie eċċepit:

Illi wara r-rikors ta' C D iddatat 29 ta' Lulju 2022 fejn din l-Onorabbli Qorti ġiet mitluba mill-esponent li jiġi terminat b'mod urġenti u immedjat l-komunjoni tal-akkwisti li preżentament teżisti bejn il-partijiet.

Illi r-rikorrenti ma ssib ebda oġġezzjoni li l-komunjoni tal-akkwisti tiġi terminata, mingħajr preġudizzju għal-likwidazzjoni tagħha fil-każ quddiem is-Sinjorija tagħha.

Għaldaqstant, ir-rikorrenti tagħti l-kunsens tagħa u ma ssib ebda oġġezzjoni sabiex it-talba tal-intimat tiġi milqugħa minn din l-Onorabbli Qorti, salv kwalunkwe provediment opportun u neċessarju f'għajnejn is-Sinjorija tagħha.

Rat l-atti proċesswali kollha;

Rat illi r-rikors tħalla għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidrat:

KONSIDERAZZJONIJIET:

1. L-Azzjoni Odjerna:

Il-Qorti għandha quddiemha talba mill-konvenut C D sabiex pendenti l-kawża bejn il-partijiet tiġi xolta l-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejniethom, hekk kif jallega illi *"għandu bżonn illi jkun liberu li jagħmel l-atti kollha li tirrikjedi l-ħajja ċivili mingħajr l-assistenza jew il-kunsens ta' martu jew ta' din l-Onorabbli Qorti".* Min-naħa l-oħra, l-attriċi mhux qiegħda topponi għal tali talba, salv li jiġi salvagwardjat il-proċess ta' likwidazzjoni ta' dak li jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti li għad irid isir minn din il-Qorti fis-sentenza finali.

2. Prinċipji Legali:

F'dan l-istadju l-Qorti tagħmel referenza għall-Artikolu 55 subinċiz 1 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta li jagħtiha l-fakolta' li f'kull żmien matul is-smiegħ tal-kawża ta' firda personali, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taħt amministrazzjoni separata. L-istess Qorti trid neċessarjament tevalwa jekk xi waħda mill-partijiet tkunx ser tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda u dan *ai termini* tal-Artikolu 55(4) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

Artikolu 55 tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi s-segwenti:

"(1) Il-qorti tista', f'kull żmien matul is-smigħ tal-kawża ta' firda, fuq talba ta' wieħed jew l-oħra mill-miżżewġin, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn il-miżżewġin.

(2) L-ordni tal-waqfien tal-komunjoni kif imsemmi fis-subartikolu (1) għandha tingħata b'sentenza li minnha kull parti jkollha l-jedd illi tappella mingħajr ma jkun hemm ebda ħtieġa ta' permess tal-qorti għal dan.

(3) L-ordni ta' waqfien tkun tgħodd bejn il-miżżewġin minn dakinhar tas-sentenza tal-appell jew, jekk ma jsirx appell, minn dakinhar illi jgħaddi ż-żmien imħolli għall-appell, u tibqa' tgħodd ukoll jekk il-kawża ta' firda ma titkompliex.

(4) Qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni kif provdut f'dan l-artikolu, il-qorti għandha tqis jekk xi parti tkunx sejra tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda.

(5) L-ordni ta' waqfien taħt dan l-artikolu għandha, a spejjeż tal-parti li tkun talbet dak il-waqfien, tkun notifikata lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku u dik l-ordni għandu jkollha effett daqs li kieku l-waqfien talkomunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata sar b'att pubbliku.

(6) Sakemm il-qorti, fid-diskrezzjoni tagħha, fuq it-talba ta' waħda mill-partijiet, ma tkunx ordnat il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn ilpartijiet fil-bidu tal-kawża ta' firda, meta tagħti s-sentenza tal-firda, il-qorti għandha tordna li l-komunjoni tal-akkwisti jew il-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li jkun hemm bejn il-partijiet tispiċċa mill-jum li fih is-sentenza tkun finali u konklużiva.

(7) Il-qorti tista' iżda, meta fil-fehma tagħha ċ-ċirkostanzi hekk jeħtieġu, tordna li beni li jkunu parti mill-komunjoni ma jinqasmux qabel ma jgħaddi dak iż-żmien wara li tispiċċa l-komunjoni li tista' fl-ordni tistabbilixxi.

(8) Kull ordni mogħti mill-qorti skont is-subartikolu (7), jista', għal raġuni tajba, jinbidel jew ikun revokat mill-qorti."

In sinteżi, l-iskop tal-Artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta jiġi delinejat fis-sentenza fl-ismijiet **Daniela Mizzi vs Duncan Peter Mizzi**,[1] fejn ġie mgħallem illi: *"In tema legali jinghad illi l-Artikolu 55 tal-Kap. 16 li fuqha hija bbazata t-talba attrici, jaghti l-fakolta' lil parti jew ohra li "f'kull zmien matul is-smiegh tal-kawza ta' firda titlob il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taht amministrazzjoni separata li tkun tezisti bejn il-konjugi…….t-talba għall-waqfien m'ghandiex tinghata jekk parti tkun ser issofri "pregudizzju mhux proporzjonat". Inoltre, l-oneru tal-prova ta' dan ir-rekwizit jirrisjedi fuq min qed jallegah, skont il-principju incumbit ei qui dicit non ei qui negat."*

[1] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar it-28 ta' Marzu 2014.

Dan kompla jiġi kkonfermat riċentament fis-sentenza fl-ismijiet **Claire Pisani vs Joseph Pisani**,[2] fejn il-Qorti tal-Appell kompliet tirriafferma illi *"dak li trid il-ligi huwa li kull parti pendenti l-proceduri tas-separazzjoni jkollha l-fakolta` li jekk trid tista' titlob il-waqfien tal-komunjoni u li din it-talba m'ghandhiex tintlaqa' biss jekk il-Qorti tara li bil-waqfien tal-komunjoni parti jew ohra tkun ser issofri pregudizzju mhux proporzjonat. Ghalhekk dak li hu sostanzjalment relevanti huwa d-dritt moghti lill-parti biex jaghmel talba simili u li tali talba ma tintlaqax jekk fic-cirkostanzi tal-kaz il-waqfien ser jikkaguna pregudizzju mhux proporzjonat lil parti l-ohra".*

Il-Qorti tagħmel ukoll referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Dorianne Sammut vs Charles Sammut**,[3] fejn kompla jiġi affermat illi: *"Fi kliem iehor il-pregudizzju irid ikun sproporzjonat fis-sens li mhux kull pregudizzju jaghti lok ghal cahda ghat-talba in kwistjoni. Huwa evidenti ukoll li l-ghan tal-legislatur, certament konxju kemm jistghu jitwalu vertenzi simili, kien li tieqaf kemm jista' jkun malajr il-komunjoni tal-akkwisti biex ghall-inqas f'dan l-aspett, il-partijiet ikunu jistghu ikomplu jghixu hajjithom separatament gialadarba l-konvivenza bejniethom mhijiex aktar possibli. L-appellanti gia kellha erba' snin qabel id-decizjoni appellata (u issa sitt snin) biex tressaq il-provi taghha u din il-Qorti hija konsapevoli ukoll ta' kemm idumu ghaddejjin dawn il-vertenzi hafna drabi minhabba lusingar tal-partijiet biex iressqu l-provi kollha taghhom".*

3. Applikazzjoni tal-Prinċipji Legali għal Każ Odjern:

Il-Qorti hija marbuta permezz tal-Artikolu 55 subinċiż 4 tal-Kodiċi Ċivili li, qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti, hija għandha teżamina u tara jekk xi parti jew oħra tkunx sejra tbati xi preġudizzju mhux proporzjonat b'tali waqfien pendenti l-kawża.

Fil-każ odjern, il-Qorti tara illi għat-talba tal-konvenut għall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti, l-attriċi ma għandha l-ebda oġġezzjoni. Magħdud ma' dan, il-Qorti rat ukoll illi fir-rikors ġuramentat tal-attriċi, din tal-aħħar stess f'talba numru ħamsa (5) talbet lill-Qorti sabiex ixxolji l-komunjoni tal-akkwisti xolta, u *di piu'* fir-risposta ġuramentata tagħha għall-kontro-talba tal-konvenut stess hija ukoll qablet ma' tali talba stante illi taqbel perfettament ma dak li talbet

[2] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-24 ta' Ottubru 2019.
[3] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-31 ta' Mejju 2019.

hi fir-rikors promotur. Il-Qorti b'hekk tara li t-terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti f'dan l-istadju ser tkun ta' benefiċċju għaż-żewġ partijiet. Mill-atti jirriżulta li jekk il-Qorti tilqa' t-talba tal-konvenut, ebda mill-partijiet mhu ser isofri xi preġudizzju mhux proporzjonat. Fi kwalunkwe każ, il-Qorti tfakkar illi jekk talba għall-waqfien tar-reġim tal-komunjoni tal-akkwisti tiġi akkolta u b'hekk dan ir-reġim jiġi tterminat matul is-smigħ tal-kawża għall-firda personali, kull parti jibqala' d-dritt li ttella' l-provi rigward l-assi, kemm dawk parafernali u kif ukoll dawk appartenenti lill-komunjoni tal-akkwisti, stante illi *"il-waqfien tal-komunjoni jirreferi ghall-futur u mhux ghal dawk l-assi li diga' dahlu u qedghin fil-komunjoni anke jekk ad insaputa tal-attrici"* u dan kif ġie mgħallem fis-sentenza fl-ismijiet **Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs Michael Lowell**.[4]

In vista tal-premess, il-Qorti ma tarax li ma għandhiex ma tilqax it-talba kif dedotta mill-konvenut fir-rikors tiegħu tad-29 ta' Lulju 2022.

DEĊIDE:

GĦALDAQSTANT u fir-rigward tar-rikors odjern, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċċiedi billi tilqa' it-talba ta' Armando Gjepali u tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-partijiet b'mod immedjat u dana ai termini tal-Artikolu 55 tal-Kodiċi Ċivili, b'dana illi r-reġim matrimonjali li għandu japplika bejn il-partijiet mill-ġurnata li din is-sentenza tgħaddi in ġudikat huwa dak tas-separazzjoni tal-beni; tordna ukoll lir-Reġistratur tal-Qrati sabiex fi żmien ġimgħa minn mindu din is-sentenza preliminari tgħaddi in ġudikat, javża lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bl-istess sentenza sabiex ikun jista' jirreġistraha ai termini tal-Artikolu 55 subinċiż 5 tal-Kodiċi Ċivili.

L-ispejjeż ta' din is-sentenza *in parte* jibqgħu riżervati għall-ġudizzju finali.

[4] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar it-30 ta' Ottubru 2015.